

М. Д. Козлова

студ. II скороченого курсу

спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування»

Науковий керівник: ст. викл. О. О. Колесник

ЦИКЛІЧНІСТЬ РОЗВИТКУ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ ТА АНТИКРИЗОВИХ СТРАТЕГІЙ

З огляду на макроекономічні функції, які виконують банки, підвищення ризиковості екзогенного середовища ставить під сумнів ефективність фінансового посередництва. Особливістю банківських криз є безпосередній вплив на діяльність інших господарюючих суб'єктів, коли навіть стабільні до моменту банківської кризи економічні суб'єкти можуть опинитись на грані банкрутства. Проблеми вивчення функціонування банківської системи та ризиків, які супроводжують банківську діяльність наукова спільнота завжди приділяла достатньо уваги. Це засвідчують наукові доробки таких відомих вітчизняних вчених-економістів, як А. М. Мороз, Л. О. Примостка, А. С. Гальчинський, О. В. Дзюблюк, М. І. Савлук, П. М. Чуб, Б. С. Івасів, В. В. Коваленко, О. В. Крухмаль, О. І. Барановський, М. П. Денисенко, В. М. Геєць, Ю. В. Василенко, І. М. Грищенко, С. С. Шумська та ін.

Але відсутність адекватної оцінки усіх існуючих факторів, які впливають на якість та ефективність банківського менеджменту, а також необхідність поглибленого вивчення природи кризових явищ в банках зумовлює об'єктивність дослідження обраної тематики.

Двома основними позиціями з приводу сутності банківських криз є, з одного боку, те, що кризові явища пов'язані безпосередньо з циклічністю функціонування економічної системи та процесом відтворення, з іншого боку банківська система сама виступає акумулятором усіх можливих ризиків, які при некоректному управлінні призводять до настання кризи. Криза виступає як діалектична єдність двох процесів: руйнування та створення: завдяки відмиранню одних елементів системи виникають нові елементи, структури та функції. Притаманна фінансовим ринкам циклічність засвідчує наявність бумів і спадів. Основою цих циклічних коливань є фінансові спекуляції, які проявляються в мінливій динаміці цін на біржові товари, цінні папери, валюту, нерухомість. Орієнтація на ситуативний зиск від цінових коливань вартості активів у поєднанні з надмірною диспропорційністю обсягів та швидкості

обігу фінансового і реального капіталів визначає природу спекулятивних угод.

Спади і наступні за ними підйоми можна прив'язати до різних видів потрясінь (шоків): фінансовим, зовнішнім, податково-бюджетній, грошово-кредитним шокам та шоківим змінам цін на нафту. Крім того, високосинхронізовані епізоди спаду являються більш тривалими, ніж інші спади, а підйоми після цих спадів зазвичай виявляються слабкими. Для банку криза — це критична точка, або точка біфуркації, в якій відбувається зародження декількох можливих шляхів розвитку системи, на вибір яких впливають наявні фактори. Довго в цьому невірноваженому стані система знаходитись не може, тому ряд накопичених негативних подій в житті організації призводять до її переходу у нову якість. На практиці цей процес відбувається за рахунок банкрутства та ліквідації банків, їх реорганізації, санації, злиття банків або злиття банківського та промислового капіталу, створення інших форм банківських об'єднань, що допомагає банку вийти з кризового стану. Антикризове управління діяльністю комерційного банку – це комплекс заходів щодо виявлення кризоутворюючих факторів, профілактики, своєчасної діагностики, попередження і нейтралізації кризових явищ, спрямований на досягнення цілей діяльності комерційного банку, реалізацію його стратегії та прогресивний розвиток.

Українська практика засвідчує той факт, що при дослідженні якості управління особливу увагу необхідно приділити відносинам з інсайдерами у зв'язку з проблемною практикою створення тіньових, так званих «кишенькових банків». Це банки підприємств або приватних осіб, які мають змогу розвиватися порівняно безперешкодно. Вони залучають значний приватний капітал, капітал спільних та малих підприємств, акціонерних товариств, а також кошти державних бюджетних та позабюджетних фондів. Активізація процесу створення таких банківських установ відбувається саме під час кризових явищ в економіці, що породжують страх приватних осіб за свої капітали. Проблемаю банківського корпоративного управління на данному етапі є моменти, які безпосередньо пов'язані з впливом приватного бізнесу іншої галузевої направленості та владних структур на банківську систему: надання кредитів великим акціонерам, членам правління, керівникам банку і з ними пов'язаним підприємствам без відповідних передумов чи на пільгових умовах; виплата надзвичайно високих окладів, гонорарів і дивідендів спорідненим особам банку; використання коштів банку

для покриття невинувачених особистих витрат співробітників і членів правління, наявність домінуючої ролі деяких членів правління в процесі прийняття рішень, яка негативно позначається на діяльності банку;

Отже, український банківський сектор характеризується запутаною мережею інтересів, а також економічними та політичними зв'язками серед основних груп акціонерів. Такі фактори, як прозорість та відділення власності від управління, є критично важливими для завоювання довіри та досягнення правильного балансу підзвітності між різними органами управління банком. Саме тому наявність у банках сильного корпоративного управління є критично важливим з метою зведення до мінімуму асиметричності інформації між органами управління банку, його власниками та клієнтами.

Список використаної літератури

1. Барановський О. І. Сутність і різновиди фінансових криз [Текст] / О. І. Барановський // Фінанси України. – 2009. – №5. – С.3-20.
2. Карчева Г. Т. Особливості функціонування банківської системи України в умовах фінансово-економічної кризи [Текст] / Г.Т. Карчева // Вісник Національного банку України. – 2009. – №11. – С.10-17.
3. Шпачук В. О. Найпоширеніші проблеми в банківській діяльності та першочергові заходи щодо їх вирішення [Текст] / В. О.Шпачук // Вісник Національного банку України. – 2002. – № 10. – С. 45–46.

Д. С. Костюк

студ. І курсу магістратури

спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування»

Науковий керівник к.е.н, доц. В. В. Бутенко

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ПОДАТКІВ

Основним джерелом формування фінансових ресурсів для існування держави і виконання нею своїх функцій, стабілізації соціально – економічних, політичних процесів та забезпечення єдиних соціальних стандартів країни на макроекономічному та мікроекономічному рівнях є саме податки, які отримуються від фізичних і юридичних осіб, суб'єктів економічного життя.

Метою дослідження є визначення соціально – економічної сутності податків та їх призначення.

Серед дослідників, які займалися вивченням оподаткування та їх соціально – економічної значенням для держави та суспіль-